

Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на седницата одржана на 9 мај 2019 година, врз основа на примена жалба од Златко Тодоров, ја донесе следната:

ОДЛУКА

Интернет порталот „ДоказМ.мк“, со текстот насловен „И адвокатот Тумановски вмешан во скандалот со дивогоградба на Златко Тодоров на цел кат во објектот Даскал Камче спроти СЈО“, го прекрши Кодексот на новинарите во членовите 1 и 13.

ЖАЛБА

До извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија, на 17 април 2019 година, Златко Тодоров поднесе жалба за текстот со наслов „И адвокатот Тумановски вмешан во скандалот со дивоградба на Златко Тодоров на цел кат во објектот Даскал Камче спроти СЈО“, објавен на 16 април 2019 година, на Интернет порталот „ДоказМ.мк“ (www.dokazmakedonija.mk).

Во жалбата се наведува дека текстот на Интернет порталот содржи неточно и нефер известување, говор на омраза, дискриминација, нарушување на приватноста, пристрастност во информирањето, незастапена втора страна, нарушување на правото за презумпцијата на невиност и заштита на сведоци, навреда и клеветата.

Подносителот на претставката посочува дека Интернет порталот „ДоказМ.мк“ продолжил со ширење на неточни и нефер содржини, опасни по интегритетот на прозваните лица во текстот. Бизнисменот Тодоров, меѓу другото, наведува и дека медиумот воопшто не ги контактирал страните кои се споменуваат во текстот.

ОДГОВОР НА МЕДИУМОТ

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со членот 14 од Правилникот за работа на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, стапи во контакт со Интернет порталот „ДоказМ.мк“ и побара медиумот да се изјасни по однос на наводите на жалбата. Од Интернет порталот само кусо одговорија дека немало потреба да се произнесуваат за наводите, зашто станувало збор за објавено писмо на бизнисменката Кираца Трајковска, за кое тие не можеле да судат и да се изјаснуваат.

ОДЛУКА НА КОМИСИЈАТА ЗА ЖАЛБИ

Комисијата за жалби утврди дека жалбата е **ОСНОВАНА** и дека Кодексот на новинарите на Македонија е прекршен во членовите 1 и 13.

Член 1: „Новинарот има право на слободен пристап до сите извори на информирање, што се од јавен интерес. Новинарот треба да објавува точни, проверени информации и нема да прикрива суштински податоци и да фалсификува документи. Доколку информацијата не може да се потврди, или станува збор за претпоставка, односно шпекулација, тоа треба да се каже и да се објави. Точноста на информацијата треба да се провери колку што е тоа можно“.

Член 13: „Новинарот треба да прави разлика меѓу фактите и мислењата, меѓу веста и коментарот“.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ОДЛУКАТА

На седницата на 9 мај, Комисијата за жалби ги разгледа наводите на жалителот и изврши увид во спорната содржина. Најпрво, заклучи дека не може и нема право да ги утврдува фактите наведени во неа. Надлежност на Комисијата е единствено да утврдува дали се почитуваат етичките и професионалните стандарди во новинарскиот производ.

Членовите на Комисијата, најнапред, констатираа дека се работи за текст сместен во рубриката колумни на порталот „ДоказМ.мк“ и дека истиот нема автор, што е целосно спротивно со начелата на овој новинарски жанр. Медиумот пренесува текст кој повеќе има форма на истражувачка сторија за наведен криминал во градежниот сектор, во која предмет на сомнежи и обвинувања е подносителот на жалбата, бизнисменот Златко Тодоров.

Комисијата се согласи дека новинарскиот производ произлегува од јавниот интерес и обработува тема за која јавноста треба да биде информирана, но во исто време, Комисијата се согласи и дека авторот, под превезот „анонимен“, повикувајќи се на бројни документи, сепак, не обезбедил потполна информација за ги поткрепи своите тврдења. Ова уште повеќе што новинарот отстапил од основното новинарско правило да побара став од сите засегнати страни, во случајов, и од бизнисменот Златко Тодоров. Оттука, членовите на Комисијата најдоа дека во текстот е прекршен членот 1 од Кодексот на новинарите, во кој посебно се издвојуваат следните реченици:

„Значи Златко Тодоров продал бесправно изграден стан на сопругата на адвокатот Тумановски по цена од 270 евра за метар квадратен!!! Од таму може да се види дека мотивот за несебичното помагање на Тумановски во криминалните активности на Тодоров“.

Постулат на новинарската професија е да се обезбеди „втора страна“, односно да им се даде можност на сите засегнати во новинарскиот производ да го кажат својот став. Ова особено во случаи кога новинарот изнесува сомневања или обвинувања или кога некој е предмет на напад и критика. Проверката на податоците и точноста на информациите се морални императиви на новинарството. Затоа, новинарот е должен да ја провери информацијата од што е можно повеќе извори, а најмалку два меѓусебно неповрзани извора.

Во продолжение, Комисијата утврди дека во текстовите авторот неретко се јавува во улога на коментатор и не прави суштинска разлика меѓу фактите и мислењата. Ваквата отстапка особено е забележлива во следната реченица:

„Ако ваквите адвокати како што е Александар Тумановски учествуваат во скандалозни и криминални активности на лица како Златко Тодоров за личен интерес на штета на други и истовремено членуваат и во Советот за реформи на правосудството каква реформа може да очекуваме???“.

Новинарите имаат право на свое мислење, став и вредносен суд, но не смеат сопственото мислење да го камуфлираат како факти. Мора да биде јасно разграничено што се факти и информации, а што коментар, претпоставка или став на авторот, за да се избегне дезинформирање и манипулирање со публиката.

* * *

Во согласност со наведеното, Комисијата одлучи како што е погоре наведено.

Во работата на Комисијата учествуваа членовите Мирче Адамчевски, Сефер Тахири, Мери Јордановска, Теофил Блажевски, Лилјана Пецова – Илиеска и Ердџан Ахмет.

Се обврзува Интернет порталот „ДоказМ.мк“ (www.dokazmakedonija.mk), во согласност со членот 18 од Деловникот за работа на Комисијата за жалби, да ја објави оваа одлука.

Со почит,
Совет за етика во медиумите на Македонија

Претседател на Комисијата за жалби
Мирче Адамчевски

